

گروه آموزشی باستان شناسی

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته باستان شناسی

تحلیل تاریخی بر میدان هنر و عاملان هنری در دوره تاریخی تیموری

دکتر رضا نوری شادمهانی

رعنا نیکبخت نصرآبادی

اسفند ۹۹

عنوان:

استادراهنما:

دانشجو:

تیموریان، هنر تیموری، میدان هنر، عاملان هنر، حامیان هنری

واژه های کلیدی:

چکیده:

دوره تیموری بخشی از تاریخ دوران اسلامی، به نوعی برشی از اوج حافظه هنر ایرانی است و همچنین شاهدیم که در این دوره مکاتب هنری گوناگونی شکل گرفته است و هنرمند در مقام یک قشر اجتماعی دارای هویت، منزلت و جایگاه ویژه بوده است و منش و مهارت هنری در فضای اجتماعی نوعی ارزش اجتماعی تلقی می شده. با فهم وضعیت تاریخ هنر تیموری توانستیم تأثیر رونق هنر و محافل هنری را بر تغییرات اقتصادی، فرهنگی و سیاسی در آن زمان همچنین زمانه خود بازنشاسیم. به همین خاطر در پژوهش حاضر با اتکا به رویکرد نظری جامعه شناسی هنر به (طور عام) و رویکرد نظری پیربورديو (Pierre Bourdieu) اندیشمند فرانسوی (بطور خاص) و شیوه پژوهشی-نظری، کاربردی و تحلیلی، با روش تحقیق تاریخی-توصیفی که به تحلیل میدان های هنری و پیوست میان فرهنگ و هنر با وضعیت طبقاتی و سازوکارهای سیاست می پردازد، بافت متنی وضعیت هنر در دوره تیموری را واکاوی کرده ایم. از سوی دیگر این پژوهش به دنبال بازنشاسی انواع میدان های هنری فعال در دوره تیموری بوده و به جایگاه کنشگران هنرمندی که در بستر این میدان ها در تألیف و تولید هنری نقش داشته اند پرداخته است. با التفات به تاریخ هنر دوره تیموری همچنین درک نظریه میدان این اندیشمند توانستیم به طور خلاصه نقش پررنگ نهادهایی همچون کتابخانه ها، مدارس و کارگاه ها در سامان دهی فضایی امن برای هنرمندان آن دوره را دریابیم. همچنین این نتیجه حاصل شد که مناسبات اجتماعی قدرت، ساختار اقتصادی و نظام فرهنگی بیش از عمل و کنش فردی بر اوج گیری و رونق هنر تیموری تأثیرگذار بوده است. به همین ترتیب با در نظرگیری معیارهای دوگانه هنر ضرورت پسند و هنر ظرافت پسند، هنر دوره تیموری در حد اعلاى هنر نابی که به طور گزیده در دسترس دستگاه حکومت به منظور نوعی رسانه قرار داشته است، جای گرفت و در نهایت نتیجه گرفتیم هنر و هنرمند در این دوره به مثابه ابزاری برای مشروعیت بخشیدن به نهاد قدرت که از اقوام غیر ایرانی تشکیل شده بودند ایفای نقش کرده است.